

Jaarrapportage Verwijsindex Fryslân 2017

Verwijsindex
Fryslân
Samen voor de jeugd

Inleiding

Voor u ligt de jaarrapportage 2017 van Verwijsindex Fryslân. Deze verschijnt voor het eerst in een andere vorm. In de eerste negen jaar van het bestaan van de Verwijsindex was de naam Verwijsindex Fryslân Zicht op Zorg en Onderwijs; VIF Zizeo. De rapportages bestonden vooral uit kwartaal-overzichten met cijfers in tabellen en grafieken, duidingen daarvan en beschrijvingen van opvallende zaken. In de loop van het tiende jaar 2017 is de naam verkort tot Verwijsindex Fryslân (ViF) en is het logo daarop aangepast.

De jaarrapportage 2017 beschrijft op hoofdlijnen de ontwikkelingen van de ViF. De jaarrapportage omvat de algemene cijfers van het gebruik van de Verwijsindex in Fryslân. Deze rapportage is vooral bedoeld als management- en bestuur rapportage. De kwartaalrapportage blijft in de oude vorm bestaan. Daarnaast worden in de jaarrapportage de werkzaamheden van Partoer in 2017 in opdracht van de 24 Friese gemeenten genoemd. De jaarrapportage 2017 begint met de algemene uitgangspunten voor het gebruik van de ViF 2017, een overzicht van visie op de ViF door 15 grote zorgaanbieders in Fryslân en het gebruik ViF door de gemeenten. Hierna volgt een korte beschrijving van werkzaamheden van Partoer en de meest in het oog springende ervaringen. De rapportage sluit af met een jaaroverzicht in feiten en cijfers ViF.

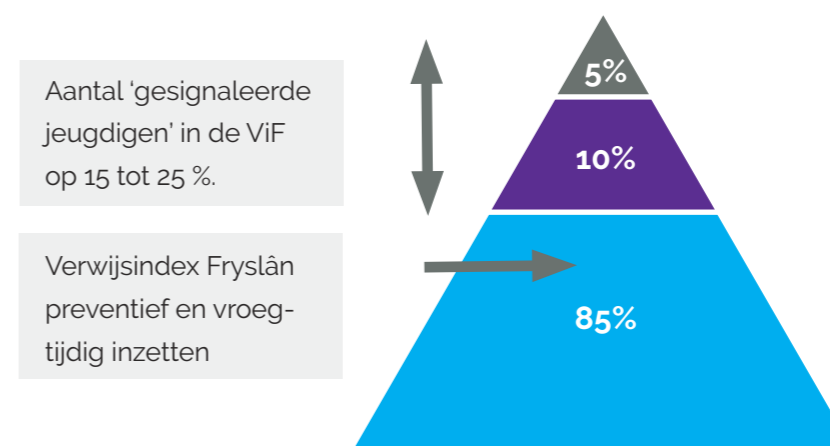
Algemene uitgangspunten ViF

De Verwijsindex is opgenomen in de Jeugdwet 2015 en verplicht alle professionals, betrokken bij kinderen en jeugdigen van 0 tot 23 jaar, om gebruik te maken van dit systeem. Elke Nederlandse gemeente mag zelf beslissen hoe zij vormgeeft aan dit systeem. Fryslân heeft er in 2007 al voor gekozen om dit gezamenlijk met alle gemeenten op te pakken en heeft Partoer aangewezen voor de Provinciale ondersteuning en het functioneel beheer van het systeem. Dit houdt onder andere in dat Partoer de aansluiting van de intussen meer dan 3000 medewerkers van meer dan 240 organisaties op dit systeem verzorgt.

Het systeem ViF is geen doel op zich. De Verwijsindex is een middel om vroegtijdige signalering, adequate begeleiding en hulp aan jongeren in de leeftijd van 0 tot 23 jaar, te bewerkstelligen. Samenwerken voor één gezin, één plan, één aanpak!

De Friese gemeenten hebben de ambitie uitgesproken om de Verwijsindex vroegtijdig en preventief in te zetten. Dat betekent dat zorg- en hulpverleningsprofessionals signaleren op het moment dat de hulpverlening begint en dat onderwijs- en kinderopvang professionals gaan signaleren als er meer en andere hulpverlening nodig is dan die van de eigen leer- en opvangkrachten.

Ervan uitgaande dat er bij 5% van de kinderen/gezinnen intensieve ondersteuning (dan wel multiprobleem) aan de orde is, bij 10% enkelvoudige problematiek speelt en in 85% van de gevallen een gezin het met kortdurende ondersteuning of in het eigen netwerk kan redden. ViF richt zich binnen die 85% groep van kinderen of jeugdigen, op de top 10 % kinderen, die hulp nodig hebben en krijgen van professionals werkzaam bij de aangesloten organisaties. Vanuit deze gedachte is het aannemelijk dat, wil het gedachtegoed van de Verwijsindex werken, dat het aantal unieke jeugdigen in de Verwijsindex per gemeente tussen de 15% tot 25% zou moeten liggen.

De preventieve visie op de Verwijsindex wordt bij de professionele organisaties steeds meer gesteund en gevolgd. Bij alle partijen is er nog winst in het gebruik van ViF te behalen. Er zijn zowel intern bij gemeenten als extern bij de organisaties nog verschillen van mening over de interpretatie van de Jeugdwet (2015, en de voorgangers van deze wet) en het convenant. Dat is en blijft een punt van aandacht voor de eigenaren van de Verwijsindex.

Aanjagen 15 grootste zorgaanbieders in Fryslân

In het Ambtelijk Overleg Zorg voor Jeugd (ZvJ) van 20 oktober 2016 en het Bestuurlijk Overleg (BO) ZvJ van 4 november 2016 is gesproken over het gebruik van ViF. Er is geconstateerd dat de afspraken uit het convenant ViF niet overal worden nageleefd. Vervolgens is de ambitie vastgesteld dat de ingekochte regionale partijen ViF moeten gebruiken.

Vanuit het contractmanagement Sociaal Domein Fryslân (SDF) zijn de zorgpartijen middels een brief benaderd, waarin is aangegeven dat partijen aansluiting op ViF moeten realiseren. Deze organisaties hebben geen account in ViF of maken geen of weinig gebruik van ViF. Daarnaast is in het BO ZvJ van vrijdag 4 november 2016 besloten dat een aantal zorgaanbieders in Fryslân extra ondersteuning van Partoer krijgen in het realiseren van een aansluiting op ViF en het gebruik ervan. Partoer heeft gesprekken gevoerd met de bevoegde vertegenwoordigers van deze zorgaanbieders.

Er hebben 15 gesprekken plaatsgevonden met de 15 grootste zorgaanbieders¹ in Fryslân. Dit zijn de zorgaanbieders met een zorg inkoopcontract van meer dan € 500.000, én die geen of weinig gebruik maken van ViF². Vanuit deze gesprekken komen een viertal zaken voor non-gebruik naar voren:

1. Onbekendheid met ViF
2. Juridisch ('het mag niet', of punt 4)
3. Administratieve en organisatorische lasten
4. Te zware criteria voor signalering in ViF.

De verantwoordelijkheid en sturingsmacht om deze zaken aan te pakken ligt bij de gemeenten, als eigenaar van ViF, en deels bij SDF als contractmanager. Immers, door het geen gebruik maken van ViF door de zorgaanbieders, voldoen zij niet aan de contractuele afspraken. Veel organisaties, los van deze 15, hebben géén account in ViF en kunnen dus simpelweg niet voldoen aan de wettelijke en contractverplichting 'Verwijsindex gebruiken'.

Het gebruik van Verwijsindex in de gemeenten

Partoer heeft gesprekken gevoerd met een aantal gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) over wat Partoer de gemeenten kan bieden qua ondersteuning (training, voorlichting, advisering) in de implementatie en het gebruik van ViF. Want ook in de gemeenten is sprake van weinig of geen gebruik van ViF. Net als bij de zorgorganisaties worden door de gebiedsteams de hierboven genoemde zaken aangewezen als oorzaak voor het weinige gebruik van ViF. Tevens constateert Partoer dat er in de interne organisatie/lijn (wethouder – teamleider/manager – gebiedsteam-medewerker) onduidelijkheid heerst over de positie van, en de communicatie over ViF. Voor een optimaal gebruik van ViF is er in de gehele interne lijn eenduidigheid in taal nodig, én steun door de gehele organisatie voor het preventief gebruiken van ViF: één kind, één gezin, één plan!

Aanbesteding zorgaanbieders SDF 2018

Uit een eerste inventarisatie van nieuw gecontracteerde zorg voor jeugd organisaties in 2017 door SDF en Partoer, blijkt dat 128 nieuwe partijen van de op dat moment 167 nieuwe partijen, aansluiting op ViF moeten realiseren. Indien al deze nieuwe partijen zich eind 2017 of begin 2018 melden bij Partoer, dan zorgt dat voor een flinke bulk aan extra werk, die niet past binnen de, met de gemeenten, afgesproken werkzaamheden van Partoer. Op basis van de afgesproken uren in het jaarcontract ("Opdrachtbevestiging Verwijsindex Fryslân 2018 met addendum")

met Partoer kunnen er 40 tot 50 nieuwe organisaties worden aangesloten door Partoer. Om ervoor te zorgen dat partijen snel aangesloten kunnen worden, is een aanvullende opdracht aan Partoer verstrekt voor het aansluiten van deze 128 nieuwe partijen. Voorwaarde is wel dat partijen zich zelf melden bij Partoer (dit kan o.a. via de website www.verwijsindexfryslan.nl en het door SDF verstrekte stappenplan 'realiseren aansluiting op ViF').

Trainingen 2017

Verspreid over 2017 zijn door Partoer trainingen Verwijsindex Fryslân (per training 1 dagdeel) georganiseerd. In totaal zijn 170 professionals getraind over en het gebruik van ViF. De deelnemers evalueren de training als waardevol en kwalitatief goed.

Op eigen verzoek zijn in de gemeente Smallingerland (Werk & Inkomen), de DDFK gemeenten (gebiedsteams) en bij verschillende organisaties in company, maatwerk trainingen geleverd ter bevordering van de bekendheid van ViF en het vroegtijdig signaleren. Daarnaast heeft de regio Zuidoost gebruik gemaakt van de mogelijkheid om Partoer een regionale training (voor onderwijsinstellingen) te laten verzorgen.

Verder heeft Partoer in de gemeenten Smallingerland en Tytsjerksteradiel een lezing Verwijsindex gegeven voor onderwijs- en kinderopvanginstellingen. Daarnaast is er een lezing gehouden bij één zorginstelling.

Helpdesk

De helpdesk Verwijsindex Fryslân wordt verzorgd door Partoer. De helpdesk was in 2017, 5 dagen per week van 8.00 uur tot 17.00 uur bereikbaar. Vragen van accounthouders over gebruikersnamen, wachtwoorden en de combinatie daarvan vormen de hoofdmoot in aantallen telefonische contacten. De vragen van instellingscoördinatoren gaan vooral over het maken van het instellingsprofiel, de interne organisatie van ViF en allerlei vragen over het verkrijgen van accounts voor ViF. In tijd vergen deze vragen de meeste aandacht. In 2017 was er in een drietal gemeenten sprake van conflicten over het gebruik van ViF of bezwaar en beroep rondom het gebruik van ViF. In aantal klein, maar in benodigde tijd en energie, vragen dit soort zaken om zorgvuldige en goede afstemmingen tussen de Provinciale ondersteuners van Partoer en de gemeentelijke aandachtfunctionarissen.

Ander functioneel beheer Verwijsindex Fryslân via Multisignaal

De Friese gemeenten zijn samen met de gemeenten uit andere Provincies lid van de Gebruikers Vereniging Multisignaal. Dit betekent dat zij als leden in jaarlijkse bijeenkomsten van de vereniging mede vorm en inhoud kunnen geven aan het inrichten en gebruiken van het Multisignaalstelsel. Gemeentelijke vertegenwoordigers worden door Multisignaal voor de bijeenkomsten uitgenodigd.

Gemeenten betalen samen voor de inrichting en het onderhoud van het systeem dat door Multisignaal wordt beheerd en aangepast waar nodig. De gemeenten ontvangen daarvoor een factuur van Multisignaal.

Partoer neemt deel aan de Gebruikers Commissie Multisignaal (bestaande uit de regionale functioneel beheerders en procesmanagers) die jaarlijks een aantal keren bij elkaar komt voor het optimaal laten functioneren van het systeem. Partoer levert tussen de commissiebijeenkomsten door, feedback op het systeem vanuit de contacten met de Friese gebruikers in het zorg- en jeugdveld.

¹ Accare Friesland, Cedin, CAGGB, Connecting Hands, De Driestroom, Kinnik kind en jeugd GGZ, Inter-Psy, Kinder- en jeugdtherapeutium B.V., OCRN, Pi-groep, Stichting Ambiq, Stichting Lentis, Timpaan, Zienn, Zo!-Zorgoplossing.

² Er zijn geen gesprekken gevoerd met organisaties die 1.) een contract van meer dan € 500.000 hebben en frequent gebruik maken van de ViF én 2.) met een contract van minder dan € 500.000

Feiten & Cijfers 2017

In deze jaarrapportage worden aantallen signalen weergegeven sinds de inwerkingtreding van de Jeugdwet (2015). De Verwijsindex bestaat sinds 2007 en de ontwikkelingen rondom de Verwijsindex hebben sinds die tijd niet stilgestaan. Zeker sinds de nieuwe Jeugdwet in 2015 is de roep om preventief met ViF te werken, toegenomen. In alle communicatie (website, contacten) en trainingen wordt deze preventieve werking gecommuniceerd.

Aantal nieuw afgegeven signalen

Sinds de transitie is er voor gemeenten en zorgorganisaties het nodige veranderd. De aandacht ligt bij het opnieuw inrichten van organisaties, nieuwe inkoopstructuren, stroomlijnen van beschikkingen en administratieve handelingen. Sinds de transitie is er een lichte stijging in het aantal afgegeven signalen zichtbaar. In 2015 waren er nog 5087 nieuwe signalen afgegeven, in 2017 lag dit aantal op 5334.

Afgegeven signalen per jaar:

Totaal aantal actieve signalen in ViF op twee momenten in het jaar.

	apr. 15	okt. 15	apr. 16	okt. 16	apr. 17	okt. 17
Indicatie geheim adres	1084	1069	1068	1111	1056	1037
Fryslân	9159	8677	8184	7928	7898	8174
Buiten Friesland	449	473	472	447	472	560
Totaal	10692	10219	9724	9496	9426	9771

Op elk moment van de dag wijzigen het aantal actieve signalen in ViF. De reden hiervoor is:

- Wanneer een jongere 23 wordt, verdwijnen alle signalen bij de jongere uit het systeem.
- Een signaal kan gedeactiveerd worden en verdwijnt dan in het historisch archief.

In bovenstaand overzicht zijn alle actieve signalen weergegeven. Dit zijn signalen die maximaal twee jaar oud zijn of nieuw zijn afgegeven. In oktober 2017 waren er 9771 actieve signalen. Het is niet meer te achterhalen om hoeveel unieke kinderen/jeugdigen het hier ging. Deze manier van meten is tot op heden niet aangehouden. Per 1-1-2018 wordt het aantal unieke kinderen/jeugdigen op peildatum geteld.

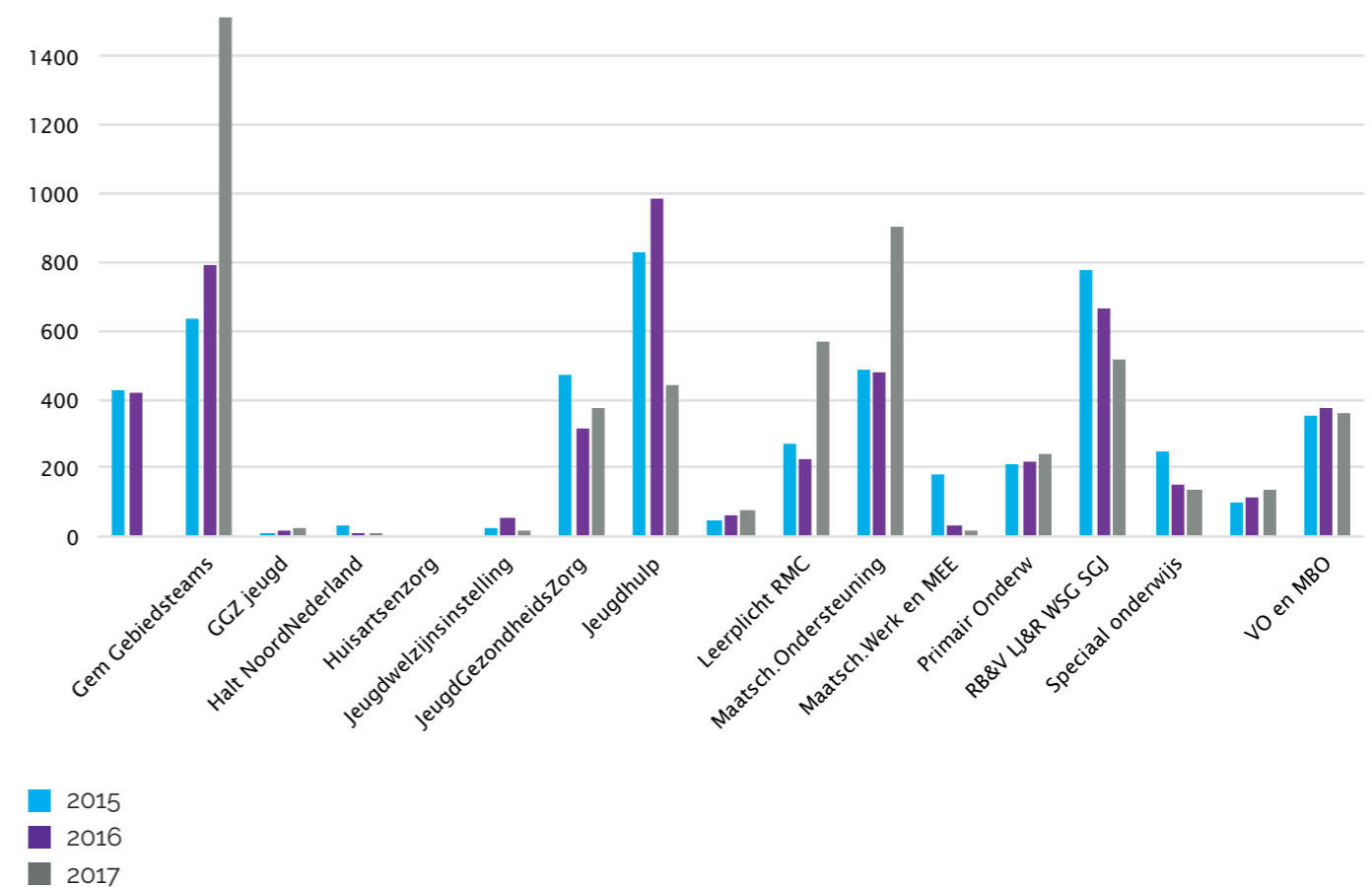
Aantal afgegeven signalen per organisatietype per jaar

In 2017 valt op dat het aantal signalen afgegeven door gebiedsteams bijna is verdubbeld. Dit is een logische ontwikkeling gezien de functie en positie van de gebiedsteams. Deze teams hebben een belangrijke rol in '1gezin1plan1aanpak'.

Daarnaast valt op dat organisaties met typering 'maatschappelijke ondersteuning' (alle organisaties die niet onder de andere typen vallen, van Fier Fryslân tot aan zorgboerderijen maar ook de ambulante afdeling van de jeugdreclassering) in 2017 aanzienlijk meer signalen afgeven t.o.v. 2015 en 2016. Een groot deel van deze organisaties komt vanuit de inkoop Sociaal Domein Fryslân en zijn nieuw aangesloten in 2016 en 2017.

In 2017 zijn er helemaal geen signalen afgegeven door de gehandicapten organisaties. Reik signaleerde tot 2017 standaard, maar is hier in 2017 volledig mee gestopt. Daarnaast wordt er door de huisartsenzorg niet gesignaleerd. Onder huisartsenzorg vallen in dit geval o.a. de huisartsen, kraamzorg en verloskundigen.

Aantal afgegeven signalen per organisatietype jaar:

Gemeenten, Gebiedsteams & Verwijsindex Fryslân

In de tabel hiernaast staat in kolom 3 het aantal accounthouders in de gebiedsteams in de gemeente. In kolom 4 staat het aantal nieuw afgegeven signalen op een kind/jeugdige tot 23 jaar in die gemeente in heel 2017. Signalen afgegeven in 2015 of 2016 en in 2017 nog actief worden hier niet genoemd. Het gaat in dit overzicht dus niet om het totaal aantal afgegeven signalen per gemeente. In kolom 5 staat aangegeven hoeveel signalen van kolom 4 afkomstig zijn vanuit de gebiedsteams.

Bij drie gemeenten staat aangegeven dat er geen gebiedsteams zijn aangesloten op ViF en dat er dus ook geen accounthouders zijn. Signalen in die gemeenten komen dus van gebiedsteams uit een andere gemeente. Heerenveen is hierop een uitzondering, zie tabel. Aantallen kleiner dan vijf worden hiernaast aangegeven met -.

Gemeente	Teams in gemeente in 2017	Totaal aantal accounthouders*	Nieuw afgegeven signalen in 2017**	Aantal signalen van het gebiedsteam in 2017***	% van de nieuw afgegeven komt van gebiedsteamleden
Achtkarspelen	Jeugdteam Achtkarspelen	21	160	31	19,4%
Ameland	Gebiedsteam Ameland	4	18	5	27,8%
Dantumadiel	Gebiedsteams Noord Oost Friesland (3 teams: • Gebiedsteam DDFK • Team inkomen DDFK • Team WMO en Jeugd DDFK)	100****	126	34	27,0%
Dongeradeel			151	49	32,5%
Ferwerderadiel			64	22	34,4%
Kollumerland c.a.			96	37	38,5%
De Fryske Marren	Sociaal Wijkteam	14	224	33	14,7%
Franekeradeel	Gebiedsteam Franekeradeel	23	92	28	30,4%
Harlingen	Gebiedsteam Harlingen	19	104	26	25,0%
Heerenveen	X (GT-medewerkers hebben vanuit de moederorganisatie gesignaleerd)	0	225	2	0,9%
het Bildt	Gebiedsteam Het Bildt	16	65	15	23,1%
Leeuwarden	Sociale Wijkteams: 7 Dorpenteams: 2 Team Statushouders: 1	150****	1274	479	37,6%
Leeuwarderadeel			51	22	43,1%
Littenseradiel	Zie Súdwest Fryslân		55	13	23,6%
Menameradiel	Gebiedsteam Menameradiel	18	38	8	21,1%
Ooststellingwerf	Gebiedsteams: 3 Ondersteuning geb.team: 1 Team W@l: 1	48	237	129	54,4%
Opsterland	Cluster Jeugd en Hulp. Cluster Maats.Partcip.	26	152	39	25,7%
Schiermonnikoog	X	0	-	-	0,0%
Smallingerland	CJG Smallingerland	43	415	62	14,9%
Súdwest Fryslân	Gebiedsteams: 4	100	567	135	23,8%
Terschelling	Eiland team	7	7	1	14,3%
Tytsjerksteradiel	Jeugdteam Tytsjerksteradiel	23	171	49	28,7%
Vlieland	X	0	-	-	0,0%
Weststellingwerf	Gebiedsteams: 3	31	314	194	61,8%
Indicatie geheim			453	98	21,6%
Buiten Friesland			273	33	12,1%

* Dit aantal fluctueert gedurende het jaar; er vertrekken medewerkers en er komen nieuwe medewerkers.

** I.v.m. de meetmomenten (oude manier van meten) is het niet achterhaalbaar om hoeveel unieke kinderen het gaat.

*** De signalen komen niet per definitie van het eigen gebiedsteam (bekeken vanuit gemeente perspectief). Een signaal kan ook afgegeven zijn door een ander gebiedsteam.

**** Deze gebiedsteams zijn gefuseerd en werken voor meerdere gemeenten. Officieel zijn deze gemeenten voor ViF nog niet gefuseerd waardoor er nog wel een splitsing naar woongemeente wordt gemaakt.

Percentage signalen per gemeente afgezet tegen het totaal aantal jeugdigen

In het overzicht hieronder zijn twee peildata zichtbaar (1 april 2017 en 1 oktober 2017). Daarnaast staat het percentage signalen genoemd, afgezet tegen het aantal jeugdigen in de betreffende gemeente. Let wel, het gaat dus niet om het percentage jeugdigen en signalen. Omdat het aantal unieke kinderen binnen dit aantal signalen niet bekend is (door de oude manier van meten) geeft de tabel alleen ruwweg een idee. Zo kan 4% signalen betekenen dat het om 4% van de jeugdigen in de betreffende gemeente gaat. Dan is elk signaal een uniek kind. Maar het kan ook betekenen dat 4% signalen, 'slechts 2%' van het aantal jeugdigen in die gemeente betreft. Dit laatste is het geval wanneer er meerdere signalen bij 1 kind zijn afgegeven. De rechter gekleurde kolom laat zien of er in oktober 2017 een stijging (groen), daling (oranje) of stabiele (wit) ontwikkeling is t.o.v. april 2017.

	% apr. 17	% okt. 17
Achtkarspelen	4,2%	4,0%
Ameland	3,2%	3,8%
Dantumadiel	3,0%	3,4%
De Fryske Marren	2,9%	3,2%
Dongeradeel	3,2%	3,3%
Ferwerderadiel	4,9%	5,6%
Franekeradeel	4,2%	4,0%
Harlingen	4,8%	4,7%
Heerenveen	3,4%	3,6%
het Bildt	5,4%	5,6%
Kollumerland c.a.	3,5%	3,5%
Leeuwarden	8,5%	8,3%
Leeuwarderadeel	3,7%	3,4%
Littenseradiel	2,2%	3,0%
Menameradiel	3,3%	2,8%
Ooststellingwerf	5,3%	5,7%
Opsterland	3,2%	3,1%
Schiermonnikoog	1,6%	2,2%
Smallingerland	5,2%	5,2%
Súdwest Fryslân	4,0%	4,5%
Terschelling	1,4%	1,2%
Tytsjerksteradiel	2,9%	3,0%
Vlieland	1,8%	1,8%
Weststellingwerf	3,6%	5,1%

Tenslotte

Door middel van deze jaarrapportage 2017 geven wij in een nieuwe vorm management en bestuur informatie over de organisatie en het gebruik van Verwijsindex Fryslân. Voor reacties en feedback houden wij ons aanbevolen. Wij ontvangen ze graag via mail naar verwijsindexfryslan@partoer.nl.

Colofon

Verwijsindex Fryslân Jaarrapportage 2017

Opdrachtgever

24 gemeenten in Fryslân

Verwijsindex Fryslân team

Jitske Algra, MSc

Annet Kasimier

Renée Ras

Jan Rodenhuis

Contact

Webside www.verwijsindexfryslan.nl

Email verwijsindexfryslan@partoer.nl

Uitgave

Partoer, consultants en onderzoekers

Leeuwarden, 26 april 2018

Verwijsindex
Fryslân
Samen voor de jeugd